

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztői iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felvételi és rendelő irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 ft. 25 kr. — Félévre 2 ft. 50 kr. — Egész évre 5 ft.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: Perjessy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdelmények és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

3. évfolyam.

Vasárnap 1894. évi ápril 1-én.

13. szám.

Kossuth Lajos.

Mikor e sorok napvilágot látnak, a magyar nemzet feledhetlen nagy halottja ott fekszik már a fővárosban, a haza szívében és ravatala felett sir az egész ország.

Százezrek zarándokolnak a ravatalhoz; — ahoz a sirhoz, hol az édes anya, a magyar föld kebelébe fogadta nagy fiát.

Messze földről, idegen országokból is jöttek a nagy temetésre, mert Kossuth Lajos nemcsak a magyar nemzet hőse volt, de hőse volt a szabadságért küzdő európai nemzeteknek is kivétel nélkül. A magyar szabadságért harcolva, bajnokává lett az egyetemes szabadság evangéliumának is épen úgy, mint Hunyadi János küzdve hazájáért, hősvé avatódott az egyetemes kereszténységnek.

A mint egykor Hunyadi ravatalánál együtt könnyezett a magyar nemzettel minden nemzet, mely Krisztus evangéliumát vallotta, úgy vegyül most is Kossuth ravatalánál a mi megmérhetetlen fájdalomunk és bánatunk áradatába azoknak a nemzeteknek részvéte, melyek a szabadság evangéliumának hitvallóivá lettek szenvedéseik és nemes küzdelmeik árán.

A szabadságszerető népek szívéből a rohanó időnek semmiféle eseménye sem fogja kitörölni emlékezetét annak a nagy, vérontás nélkül való harcoknak, melyet küzdve a magyar nemzet elévülhetetlen jogaiért, az egyetemes népszabadság érdekében folytatott.

Kossuth Lajos neve egymagában egész történelmi kor. Egy egész évszázad betöltött fizikai élete, lelke be fog világítani a következő évezerbe. Nemzetünk legnagyobb fejedelmeinek sorában fog trónolni. — Ez évszázad ő róla veszi nevét. Kossuth szekuluma lesz az utókor ajakán. Ő hozta át a nemzetet az új fejlődés ígért földjére. Voltak nagyjaink mellette, de egyetlen volt ő prófétáink között, a ki büvös

vesszejével fel tudta és felmerte szabadtítani mind ama szunnyadó erőket, melyeknek hatalmas összeütközése nélkül ujjászületés nincsen a nemzetek életében. Mint egy vihar, mint egy orkán, úgy tört ki az ő szavára a nemzetben rejlő minden hatalom és forrásainak gazdaságát, kimeríthetlenségét megmutatta a világnak. Kossuth Lajos lánglelke felvetette merészen a vagy-vagy nagy kérdését és nemzete megvívta az élet-halál harcát.

A kiegyezésnek, minden előhaladásunknak, egész mostani életünknek és a jövőnek, a mely felé nézünk: a szabadságharc emberfeletti küzdelme az alapja, a melybe ellenállhatatlanul ő sodort bele, kivívta a gondviselést, nyilatkozzék a magyar nemzetről: éljen-e vagy haljon.

Félszázadon át a szent aggasztánnak földi alakját eltakarta előlünk a távolság, de szava hegyeken völgyeken, távolságon világosan hatott el hozzánk.

S most mikor elkövetelte őt a föld fölünk, vigasztaljuk magunkat azzal, hogy lelke tovább is a hazáé marad s a halál csak azt a Kossuthot ragadta el, a kit mi úgy sem láthatunk, de az a másik Kossuth, a ki mindig közöttünk volt, a ki vezetett, tanított, lelkesített s ha kellett harcra is tüzelt, az nem hagyott el bennünket.

De nemcsak a magyar nemzet lesz hálás Kossuth emlékezetére iránt, hanem az egész művelt világ is. Emlékezetére élni fog minden szabadságszerető nép szívében.

Neve ott fog ragyogni az emberi szabadság legnagyobb hőseivel együtt. Alakját márványba vési idegen művész keze is és zengeni fog róla a magyar hegedőssel versenyre kelve idegen népek nagy énekese is.

Az ő sírfeliratát is olvasni fogja az egész világ, mint a klaszszikus író mondása szerint minden nagy emberét. Küzdelmeink közepette és sze-

rencsétlenségünkben épp úgy vigasztaló lesz az a tudat, hogy Kossuth nemcsak a mienk, hanem az egész világé is, mint lelkesítőnk és vezérünk alkotásaink s diadalmaink között.

Kossuth nagysága világtörténelmi nagyság s a küzdelem, melyet vezérlete alatt vívtunk, örökre alapja marad nemzetünk világtörténelmi jelentőségének.

A megdicsőült iránti mély kegyelet városunk lakossága körében is nyilvánul. A református egyház gyászisteni tiszteletet rendez, az egyesületek részvétiratot küldtek a családhoz, a tornaegyesület díszes koszorút rendelt a ravatalra, törvényhatóságunk mult csütörtökön délután rendkívüli közgyűlést tartott, melyen elhatározta, hogy Kossuth L. elhunyt felett érzett mély gyászát jegyzőkönyvileg megörökíti, a családhoz részvétiratot intéz, tiz tagból álló deputációt küld a temetésre, s e küldöttség a város nevében díszes koszorút helyez ravatalra. Az elhunyt szobrára serényen folynak a gyűjtések, különösen a hivatalnoki osztály az, mely e tekintetben előljár.

Mi itt a haza végvidékén, a széleken megtört kebellet fohászunk a Mindenhatóhoz: adj az ő halandó porának édes piheűst és add, hogy halhatatlan lelke ne hagyjon el minket, mig meg nem valósítottuk azt az eszmét, mely halhatatlanná tette őt és halhatatlanokká fog tenni minket!

Esik eső karikára

Édes Apánk sirhalmára

Valahány csepp esik rája

Amnyi könnyesepp hulljon rája

Éljen a magyar szabadság! Éljen a haza!

Előfizetési felhívás!

Midőn kilencz évvel ezelőtt a verseczi első magyar lapot megindítottam, vállalkozásom fellett még azok is sajnálkoztak és mosolyogtak, a kikeről pedig tudtuk mindnyájan, hogy nemcsak jó hazafiak, hanem a magyaros érzelmek és gondolkodásmód, a magyar nyelv terjesztésének igaz barátai s dolgozni, tenni és cselekedni kívannak.

Kimondták sentenciaként, hog: magyar újságnak Verseczen lehetetlen megélni. Ellen-ségeink nyíltan hangoztatták, hogy magyar lapom halva született gyermek s csak pár hónapig fog élni.

Hála a gondviselésnek, a baljóslat nem teljesült be. Igaz benső köszönet annak a kis magyar gárdának és munkatársainknak, kik bennünket a legválságosabb időben sem hagytak el.

A hosszú kilencz esztendő alatt, mióta a verseczi magyar újság ügyét vezetjük, őszintén megvallva, sokszor állottunk az elesüggedés szélén. Azok, a kik ellenségei mind annak a mi magyar, sokszor támadtak adázul ellenünk, de a támadások csak erősítettek bennünket, felébresztették a szűnyadókat — a nehéz időkben támogatást lertünk magasabb helyekről is, — s azon tudatban, hogy annak a célnak, mely lapunk zászlójára van felírva — győzedelmeskedni kell — nem engedték kicsavarni kezünkől a zászlót.

Most már könnyebb a dolgunk, mert elvitázhatatlan tény az, hogy Verseczen a magyarság ügye tíz év alatt igen nagyot haladt.

Hogy miféle érdekeket szolgálunk s miképen feleltünk meg eddig lapunk kítűzött céljának, rendeltetésének, az olvasóink elbírálására bizzuk. — Ez alkalommal csak annak kijelentésére szoritkozunk, hogy feladatunkat teljesíteni, az olvasó közönség igényeit kielégíteni ezután is tehetségünkhöz mért erővel fogunk igyekezni s különös törekvésünk leend lapunkat azon irodalmi és társadalmi színvonalon fenntartani, mely öt elszigetelt helyzetében a hazai vidéki lapok között hivatásánál fogva megilleti.

Ezek előrebocsátása mellett bizalommal fordulunk a velünk együtt érző nagy közönséghez, munkatársainkhoz, hogy szellemi támogatásukkal onzetlen munkalkodásunkat elősegíteni; — a lapunk által képviselt eszmét erősíteni; tömeges előfizetéseikkel pedig magyar lapunk fenállását biztosítani sziveskedjenek.

Kirchner J. E.,
a „Delvidék” kiadója.

Perjéssy Lajos,
a „Delvidék” szerkesztője.

A Kossuth-szobor. Felhívás.

Emeljünk emlékszobrot Kossuthnak!
Méltót a névhez, méltót a nemzethez,
méltót az eszméhez, mely az érzében élni fog.
Az ércszobor megörökítése lesz annak

Tárca.

Beszéd márczius 15-ike alkalmából.

Itta s 1894. márczius 15-én felolvasa Takács Gyula főreálisk. tanár.
(Folytatás.)

Ilyen állapotban volt az egész ismert világot felölelő római birodalom, midőn azt a nagy népvándorlás megdöntötte s romjain különböző germán államok alakultak.

Ez államokban is a társadalom oly szervezetű volt, hogy a korlátolt királyi hatalom mellett csak azoknak volt szabadságuk, a kormányzásban részük, kik a hódító osztályhoz tartoztak, kik vitészségük által földbirtokot szereztek s az ország ügynevezett hűbéres nemességét alkották, míg a nép sokkal nagyobb része a jogokból teljesen ki volt zárva.

A földbirtok szerinti ezen társadalmi osztályozás elterjed egész Európában s eljut hozánk Magyarországra is. Nálunk is a király a hatalom kezelője, de hatalma nem korlátlan, mert a törvények alkotásánál a nemzetnek is van szava. Csakhogy ez a nemzet nem az ország összes lakossága, hanem csak a birtokos nemesség, míg a nép zöme, a jobbágyok teljesen ki van zárva minden jogból, a helyett azonban egyedül fizeti azt az adót, mit uraik megszavaznak az országgyűléseken, továbbá földesurainknak robottal, vagyis mindenféle terhes

a törhetlen szabadelvűségnek, melyet az élő nagy szellem képviselt; bálvány a enyészhetetlen hazaszeretnek: egy szobor, a ki él, eszmél, érez és hozzánk beszél.

A míg élt, ő lakott a mi szívünkben, most a mi szívünk dobogjon az ő érzékében, hogy érezze vérünk liktetését, gondolataink járását, ivadékról ivadékra.

E szobornak remeknek kell lenni, nemcsak érzéssel öntve. A művészi lángész remeklést díjazza tehetőseink arany bőkezűséggel: de a hozzá való érzet a nép millióinak fillérei halmozzák össze, mert ez a legnemesebb érzet a világon.

Együtt a szoborral kell a hamvakat őrző mauzoleumnak is emelkedni, melynek csarnokában a népközelet örök szövevénye világítandó a hazafi örök nyugalma fölött.

A hazafiúi áldozatok részben erre fordítandók.

Az egész nemzethez intézzük e felhívást; a válaszbán nem kételkedünk.

A kegyelet ellenállhatlan érzetétől ösztönözve, nyomban a gyászhir hallatára nagy számmal gyűltek egybe a társadalom minden rétegéből a független polgárok és elhatározták, hogy a fentjelzett cél elérésére az egész országra kiterjedő társadalmi mozgalmat indítanak és ennek vezetésére országos bizottságot alakítanak.

Ezen nyomban megalakult bizottság nevében hazafias tisztelettel felkérjük a magyar közönséget, hogy az így megindított nemzeti mozgalmat erélyvel támogatni siesen és a befolyt adományokat a „Kossuth Lajos emlékének megörökítésére alakult országos bizottság” czime alatt a Pesti hazai első takarékpénztár egyesülethez — mint a melynek Kossuth Lajos egyik alapítója volt s a mely azok kezelésére és gyűmölcsötetésére szives készséggel vállalkozott — legkésőbb folyó évi június hó 30-ig beküldeni méltóztatásuk.

A beküldött összegek nyilvánosan nyugtáztatni fognak.

Kelt Budapesten, 1894. márcz. 24-én.
A Kossuth Lajos emlékének megörökítésére alakult országos bizottság:

gr. Batthyány Géza, gr. Széchényi Béla,
br. Eötvös Loránt, Tolnay Lajos,
az országos bizottság elnökei.

Bosányi Iván, Bunczel Alfréd,
az országos bizottság jegyzői.

szolgálattal tartoznak a csekély jobbágytelekért, mit családjuk eltartására uraiktól nyertek, sőt ennek természetéből is minden kilenczedik rész uraikat illeti, míg a tizedik rész az egyházé. Ezek hegyébe pedig sokszor azon jogot is megtagadják tőlük, hogy uraik törhetlenné vált zsarnoksága elől elköltözésük s más úrhoz való szegődésük által menekülhessenek. Ilyen állapotban sanylődött nálunk is, a legtöbb európai országban is a nép 1848-ig, sőt még tovább is. 1848-ban történik a változás; de a változásra való törekvés régebb keletű.

Említettük, hogy az országok élén a királyok állanak, kik azonban hatalmukban sokképen korlátolva vannak a hűbéres nemesség által. A királyok magukra nézve kényelmetleneknek találják ezen korlátokat s mindenütt harcra kelnek azok ellen s a legtöbb helyen győznek is. A hűbérség önkénye meg lesz törve, de annak helyébe a fejedelem önkénye lép; a koznép pedig e harcokból vajmi keveset nyer, mert viszonya földesurához ezentúl is az marad, a mi volt.

A nemesség ugyanis elvesztvén jogait az uralkodóval szemben, ennek szolgálatába szegődött, hogy kiváltságait a koznéppel szemben megtarthassa. A királyok pedig meghagyják nekik a földesuri jogokat, hogy korlátlan hatalmuk gyakorlásában rájuk támaszkodhassanak; s ezentúl azon elemek, melyek ezelőtt oly makacs ellentállást fejtettek ki uraik ellen, a kor-

Napi hírek.

Isteni tisztelet. A mai fehérvasárnapon a r.-k. templomban az isteni tisztelet rendje a következő: 7 órakor a rendes reggeli mise. Fél 8 órakor szent mise egybekötve a leányok első áldozásával. Ennek folytán a fél 9 órai mise elesik. Nagymise és a többi isteni tisztelet rendes. — A gyümölcsöltő boldog asszony belső egyházi ünnepeltetése püspöki rendeletre a húsvéti ünnepek folytán márczius 25-étől hétfőre azaz április hó 2-ára át van téve; ennek folytán a 7 órai, fél 9 órai és a nagy mise mint rendes vasárnapon meg fog tartatni.

Miniszteri biztosul a helybeli főreáliskolában tartandó érettségi vizsgálatokhoz, a vallás és közoktatásügyi miniszterium Fölsér Istvan műegyetemi nyilvános rendes tanárt küldte ki.

Eljegyzés. Zoffmann Leopold, versecsi kereskedő kedves leányát, Nina k. a., a mult napokban eljegyezte Wagner Janos csáktornyai tanár. Gratulálunk!

Gyász istentisztelet Kossuth Lajosért. A helybeli evangélikus imaházban ma vasárnap 9 órakor Greszler Gyula lelkész gyász istentiszteletet tart, melyre a t. cz. közönség ez uton is meghívatik.

Halálozás. Weitner Ferencz paulisi jegyző és földbirtokos családját nagy csapás érte, mint azt a következő halotti jelentés mutatja: Fájdalomtól megtört szívvel jelentjük összes rokonaink és ismerőseink nevében, hogy hön szeretett, felejtethetlen fiunk, illetve fivérünk Weitner Károly, gyógyszerész, rövid szenvedés után, 20 éves korában, folyó évi márczius hó 29-én, délelőtt 12 órakor, szívszélhűdés folytán karjaink közt jobblétre szenderült. Drága halottunk földi maradványai folyó hó 31-én, szombatn, délután 4 órakor fognak róm.-kath. szerint a temes-paulisi sírkertben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozat folyó évi április hó 3-án, kedden, délelőtt 9 órakor, fog a verseczi róm.-kath. székesegyházban az egék Urának bemutatatni. Temes-Paulis, 1894. évi márczius hó 29-én. A béke angyalai vigasztalják ifji almaiban! Weitner F. mint atyja. Weitner, szül. Kellermann Vilma mint anyja. Weitner Gyula, Ifj. Whitner Ferencz, Weitner Antal, Weitner József, testvérei. Áldás és béke lengjenek az elhunyt porai felett, s a megtört szívű rokonok találjanak vigasztalást azon általános részvétben mely feljük fordul.

A helybeli tornaegyesület derék elnökének Dr. Lichtscheindl Ernőnek kezdeményezése folytán Kossuth Lajos ravatalára a temesvári Muhle czégnél pompás koszorút rendelt meg.

A versecz-luós-marosvölgyi vasút Versecz-gattajai vonalának közigazgatási bejárása a mult szerdán városunkban ejtetett meg, mely alkalommal a Dr. Puky József miniszteri tanácsos elnökele alatt a városháza nagy tanács-termében tartott gyűlésen megjelentek a kereskedelmi miniszterium részéről Heim osztálytanácsos, a magyar államvasutak, a torontáli h. érdekű vasutak, Temes vármegye közigazgatási bizottsága, Versecz városa és a verseczi járás, Kudricz és Nagy-Szredistye képviselői, egyes

látlan királyság, az absolutismus rendületlen oszlopai lesznek.

A korlátlan hatalom birtoka azonban a királyokat is elszédítette, mint hajdan a római imperatorokat s nemsokára azt hitték, hogy minden, az állam, a nép, a vagyon csak arra való, hogy önző, hiú akaratak eszközei legyenek. Legjellemzőbben tükröződik e gondolkodás az absolutismus megtestesítőjének, XIV. Lajos francia királynak híres szavaiban: „Az állam én vagyok.”

E gondolkodás indítja XIV. Lajost a legigazságtalanabb háborúkra, melyekhez a nép volt kénytelen a vér és pénzadót szolgáltatni; ez követteti el számos német fejedelemmel azokat az égbekiáltó, szégyenteljes cselekedeteket, hogy alattvalóikat idegen országoknak adják el katonakul, csak hogy pénzt kapjanak, mire nagy szükségük van, mert a legpazarabb fényűzés kap lábra, a fényűzéssel pedig a legdurvább erkölestelenség is divatozik, mely a nép arczába kergeti a vért.

E zsarnok uralom azonban nem tarthatott soká; műveletlen, magukkal tehetetlen népek némán hajtják meg nyakukat az iga alatt, de Európában akkor a műveltség már magas fokon állt; számos tudós élt már akkor, kiknek műveit a könyvnyomtatás széles korokban terjesztette el. S ezen tudósok látván a zsarnok hatalom igazságtalanságait, gondolkodóba estek, vajjon ezen hatalom szükséges-e, vajjon jogszerű-e

érdekeltek és az engedélyes Báró Sztojanovics György, Schoch mérnök kíséretében. A tervezett vasut a magy. kir. államvasutak verseczi állomásától indulna ki a rétutca táján, a szerb cséplőtelepek háta megett, a Brandeiszféle tégláégető előtt a temesvári út mellett volna első állomása „Versecz Vásártér“ czimmel, innen indulna a kis réti csatorna bal oldali tölésén Nagy-Szredistye felé és tovább. Mint-hogy a magy. kir. államvasutak képviselősege azt kívánta, hogy a verseczi állomástól új vágány rakassék le, Versecz képviselői is többféle módosítást követeltek, ezek közt azt is, hogy a vásártéren ne csak a személyforgalom részére legyen állomás, hanem legyen teheráru raktár s különösen pedig marharakodó. — Kudricz képviselője Bähr Róbert kinyilatkoztatja, hogy mivel a nagy-szredistyei állomás nem nevezett helység és Kudricz közt tervezetik, a felajánlott 20.000 frt. hozzájárulást visszavonja.

Törvényhatóságunk 25 városi képviselő írásbeli kérelmére Seemayer János polgármester elnöke alatt a mult csütörtökön délután rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyetlen tárgyat az a kérdés képezte: miként fejezze ki a város Kossuth Lajos, nagy házankfia halála feletti mély gyászát. Elnöklő polgármester az ülést megnyitván, meleg szavakkal emlékezik meg Kossuth Lajosról, felolvastatik a rendkívüli közgyűlést kéri beadvány, melyben az aláírottak kéri, hogy a város Kossuth halála feletti gyászát jegyzőkönyvileg örökítse meg, a ravatalra 10 tagból álló küldöttség által koszorút küldjön s családot értesitse. Az indítvány egyes részei ellen Dr. Milloszavlyevits, Dr. Illits és Csveits ügyvédek szólnak fel, a deputáció küldését Höschl F. is ellenezte. A dolog szavazásra került volna már, de ekkor a szerb képviselők mind elhagyták a termet, a maradottak az indítványokat szavazás nélkül elfogadták. A közgyűlés a következő sürgőnyt küldte Kossuth Ferencnek: „Versecz város törvényhatósága tegnapi napon tartott rendkívüli közgyűlésén megboldogult édes atyja Kossuth Lajos, a haza legnagyobb fiának halála feletti mély gyászát jegyzőkönyvileg megörökítvén, elhatározta, hogy a megdicsőült ravatalára tíz tagból álló küldöttség által koszorú tétessék. A mindenható adjon elég erőt a mélyen tisztelt családnak a nagy csapás elviselésére. Seemayer kir. tanácsos, polgármester helyett Weifert főjegyző.“ — A küldöttség tagjai Seemayer János polgármester vezetése alatt a következők: Schulz Lénárd, asztalos, a „Pietät“ temetkezési vállalat tulajdonosa, Lederer Janos, földmivelő, Kemler József, földmivelő, Kehrler Béla, városi tanácsos, Schönborn Keresztély, földmivelő, Zoffmann Károly, rézműves, Dr. Seemayer Károly, ügyvéd, Milloschits Károly, szijgyártó, Schröder Gáspár, földmivelő, Bodó Lajos, főkapitány.

A helybeli községi főreáliskola felsőbb osztályainak növendékei azon kéressel járultak az igazgatósághoz, hogy engedjék meg nekik miszerint Kossuth L. halála alkalmából gyász karszalagot viselhessenek. Az ifjuság kegyeleté-

vajjon nem lehetne-e az államot másképen is berendezni, a nélkül, hogy a nemzet avai kárt szenvednének. S e bölcs férfiak gondolataikat írásba foglalták, kinyomatták, a nép pedig mohón olvasta s tette szellemi tulajdonává.

E philosophusok szerint a hatalom nem istentől való, mint azt a fejedelmek hirdetik, hanem a nép ruházta rájuk, hogy általa a nép javát előmozdítsák. Ez a hatalom egyedüli célja, s ha valaki mára, a nép elnyomására használja, az igazságtalanul jár el. A hatalommal való visszaélésnek a nép elejét is veheti, ha azt korlátozza és ellenőrzi, részt vesz a törvényhozásban s a kormány férfait szükség esetén felelősségre is vonja. A törvényhozás azonban nem lehet csak egyes embereknek vagy osztályoknak kiváltsága, hanem az az egész nemzetnek joga, melyet vagy személyesen vagy képviselői által gyakorolhat, mert az államban a polgárok úgy jogaikra, mint kötelességeikre nézve egyenlők.

E tanok elterjedvén, a fejedelmek önszántukból igyekeznek népük javát előmozdítani s ilyképen a nép megelégedését kivívni, forrongásaikat lecsillapítani; csak Franciaország királyai nem okultak, de meg is adták az arát, a forradalom kitört és pedig oly elementáris erővel, hogy az előjogokkal, a kiváltságokkal együtt a trónt is elsöpörte s kihirdette a szabadság, egyenlőség és testvériség eszméit.

(Folytatása következik.)

nek e szép kifejezésére Buday József igazgató készséggel megadta az engedélyt s most diákjaink legnagyobb része külsőleg is gyászolja a nemzet nagy halottját.

A verseczi önkényes tűzoltó egyesület rendes évi közgyűlése közbejött akadályok folytán nem ma. hanem ápril 8-án. fog megtartatni.

Elhalasztott mulatság. A verseczi férfidálda tegnap szombatra hirdetett táncmulatsággal összekötött hangversenyét Kossuth L. halála miatt a jövő szombatra halasztotta.

Itt a tavasz! A pár napi eső után jövő napsugaras meleg idő, kipattantotta a fák rügyeit. A tavaszt jellemző sárgás gyenge levélzet megjelent a fákon. A kajszin barackfák telve vannak virág csokrokkal melyeken szorgalmas méhek zsonganak. Itt a tavasz a korai, csak meg ne bánjuk azután később a természet e korai ébredését.

A Magyar szlnészet Fehértemplomban. Fűredi K., a délvidéki szini szövetkezet igazgatója, márczius 25-én kezdette meg előadásait Fehértemplomban. Első előadásában a Madarász cz. operette került színre, azután A szultán és harmadik este A dolovai nábob leánya. A mennyire ezen előadások után itélve és a közhangulatot megismernünk lehetett, a társulattal általában megvan elégedve. Vannak közöttük igen jó erők és gyengék is. Az előadásokat a fehértemplomi nemzetiségi viszonyokhoz képest — elég nagy közönség látogatja s jól esik tudomásul venni, hogy minden nyelvűek. A társulat zenekara azonban gyarló s ezért a katona-zenekarból egészítik ki operette-előadás alkalmával. Az ország vidéki színügyi viszonyait tekintve tehát csak örülni lehet, hogy Fehértemplom is tagja lett a délvidéki szini szövetkezetnek s ezután tisztességes társulatot kap. Április 1-én, Kossuth temetése napján nem lesz előadás.

Szegény sorsú szülők figyelmébe. A „Milleker“ szálloda főpinczére keres több 14—16 éves oly szegény sorsú fiut, kiket a pinczéségre kitanítana. Két vagy három évig kapnának a fiuk teljes ellátást és ruházatot, felszabadulásukkor 100 frt készpénzt és új ruházatot.

Gőzfürdőt használók figyelmébe. A Fritzele gőzmalommal kapcsolatos gőzfürdőben a régi beosztás ápril 2-ikától ismét életbe lép, a mennyiben a nők mindennap 7—10 óráig, a férfiak pedig 10—12-ig használhatják a fürdőt.

Biagosch névre hallgat az a bizonyos külföldi német ember, ki mint recitátor az előző években sorra járt Magyarországon mindazon városait, hol német anyanyelvű magyar polgárság is lakik. Ennek az individumnak a mult esztendőben, — hogy szeliden fejezzük ki magunkat — nagy pechjei valának széles e hazában mindenfelé, a mennyiben előadásokat hirdetett, a lépre ment jó németek obulusait zsebre vágta és nem egy alkalommal megugrott a közönség előtt. A napi sajtó, a vidéki újságok, sok mindenféle titulusokkal ellátták annak idejében, különösen a mi verseczi német laptársaink verték el rajta (nagyon helyesen) a port. Ez a „nimöt apostol“ a mult napokban ismét nem átkodott megjelenni Verseczen. Késő este betolakodott szerkesztőségünkbe is hol úgy élő szóval megkapta a maga porcióját. De más is cslekedett a városban. Egy előkelő izraelita család szemefényét, a védtelen viruló leányt oly módon inzultálta a nyílt utcán, hogy mint egyik német laptársunk mult csütörtöki számában írja, a megsértett hozzatartozói kézzel fogható argumentumokkal tanították meg a „Kultur-Kämpfer“-t a becsületre! Ezzel a firmával mi nem is foglalkoztunk volna, ha nem tudnánk, hogy más magyarországi városokat is kíván szerencsétlenni megjelenésével — egy kis útlevélfelét küldünk vidéki tisztelt laptársainkhoz, hogy illendően fogadhassák a „nagy német recitátort“.

A varadiai körorvosi állás. melynek javadalmazása 600 frt évi fizetés, 100 frt évi lakbér és a körhöz tartozó 4 község által megállapítandó látogatási díjak, leköszönés folytán megüresedvén, az f. é. május hó 12-én d. e. 10 órakor Váradia község-házánál választás útján be fog tölteni. Felhivatnak ennél fogva az ezen állásra pályázók, hogy szabályszerűen felszerelt pályázat folyamodványaikat f. é. május hó 11-éig a verseczi szolgabíróshoz benyujtsák.

A torontali szőnyeggyár alapítói Rónay Jenő főispán elnöke alatt ülést tartottak, melyben részt vettek: Poroszkay Béla, dr. Dellimanics Lajos, Franz J. L., Weisz Izidor, Streit-

mann Antal, dr. Végh Lajos és dr. Brájjer Lajos. Elhatározatott, hogy az építendő gyár számára telket, miután itt roppant drága, nem a belvárosban szerzik be, hanem a városon kívül s ezzel Franz és dr. Végh urak bizattak meg. Az épületek emelése végett egy Poroszkay Béla és dr. Dellimanics urakból álló bizottság küldetett ki, mely az építészzel fog ez irányban megállapodni. A felszerelések beszerzésével Rónay elnök bizatott meg. Proksch vegyészszel, ki a festészetet fogja vezetni, megállapodás jött létre. Hogy a gyár már szeptember havában megkezdhesse működését, az alapítók egy nagyobb barakk felépítését határozták el, melyben a gyárban alkalmazandó leányok nyerik kiképeztetésüket. Az építkezéseket úgy kezdik, hogy előbb a fonoda és festőde legyen készen, miáltal eléretik az, hogy a gyár már saját készítésű fonállal kezdheti meg működését, Határozatba ment az is, hogy a gyár körülbelül 200 métermázsa évi gyapjusükségletét közvetlenül a termelőktől szerzi be.

A gazdának legnagyobb szüksége van haszonállataira. Ennek természetesen következménye, hogy már saját érdekében is azokat jó kondícióban kell tartania, megbetegedés eseteiben gyógykezeltetnie és minél hamarabb hasznavehetővé tenni. De számtalan esetben lehetetlen a távol lakó állatorvos tanácsát idejekorán igénybe venni s a gazda kitűnő hasznát veheti egy oly állatorvosi tanácsadónak, mint a minő a Bornemissza Z. által írt „Állatgyógyászat“ című munka, melynek II. kiadása a jövő héten fog megjelenni. Ezen kiváló munka a legnagyobb elterjedtségnek örvend azért, mert benne nemcsak a képzett állatorvos, de a praktikus gazda tanácsát is fölleli mindenki. Ezenkívül a belsőleg adandó gyógyszerek adagja és adagolási módja, valamint ideje mindenütt világosan és érthetően van kifejezve. A Bornemissza Zoltán „Állatgyógyászat“-nak egyetlen gazdánál sem volna szabad hiányozni, már azért sem, mert az ára, mely 264 oldalnyi terjedelme dacára csak 1 forint 20 kr-ra van szabva, olyan, hogy minden rendű és rangú gazda megszerezheti azt. A most megjelenő második kiadás legjobban igazolja a munka kitűnő voltát, mely Lévai Mór könyvnyomdász kiadásában Ungvárt fog megjelenni, hol 1 frt 20 kr-ért és 10 bélyeg bekul-dése ellen kapható.

Az ipari műszavak összegyűjtése érdekében országos mozgalmat indított meg az „Iparügyek“ című szakkap az iparosok és tantestületek körében. Köztudomású ugyanis, hogy az egyes iparágakban használt műszerek, szerzők, eszközök, mesterfogások és műtétek rendszerint nem magyar szavakkal, hanem elrontott idegen kifejezésekkel neveztetnek meg, sőt a mi szókészletünk egyes szótárainkban le van rakva, az vajmi kevés, de az is jobbadán az önkényes alkotásnak köszöns létét. Régi okirataink és czéhszabályaink tanubizonyoságot tesznek arról, hogy a régi időben a magyar iparos magyar kifejezést használt mestersége műszavai gyanánt. Ezeket a fenmaradt régi és az újabb alkotású szavakat összegyűjteni, megrostálni és összeállítani a cél, hogy ekként az ezredéves kiállításán az ipari műszavak gyűjteménye vagy egy iparos szótár bemutattassék. A mozgalmat Frecskay János, a magy. kir. szabadalmi levéltár főnöki és kiváló iparügyi szakiró indította meg, kit egy évtizeddel azelőtt az akadémia a mesterszavak gyűjtésével már megbizott; de az akkori törekvések az iparosság szervezetlensége miatt sikere nem vezetett, holott most az ipartestületek közreműködése mellett a kedvező eredmény biztosra vehető. Dr. Horváth János szerkesztő az „Iparügyek“ márczius 1-én megjelent számában lelkes felhívást intéz az ipari műszavak gyűjtés tárgyában a hazai iparosokhoz és ipartestületekhez és kijelenti, hogy az összegyűjtött ipari műszavakat a gyűjtő neve alatt kellőleg megrostálva, lapjában közzé fogja tenni.

A mt. községi előjárók becses figyelmébe. A nm. Közoktatásügyi Kormánynek nyilatkozataiból nyilvánvaló, hogy ovodák és gyermekmenedékhelyek felállítására tömegesen fog eszközöztetni. Erre nézve nemcsak az ezen pályára vágyakozó nők, hanem a községi előjárók is a szükséges felvilágosítást legkönnyebben és legalaposabban megszerezhetik Marosán Kornél: „Vezérkönyv a gyermek menedék helyek felállításához és vezetéséhez“ szb. című ábrákkal is illusztrált művéből. Ezen mű a szatmármegyei Széchenyi társulat óvadáiban és gyermekmenedékhelyeiben vezérkönyvül használtatik. Kapható Reizer János könyvkereskedésében Szatmáron, ára 2 korona. Az arát előre beküldök

bérmentve kapják. Ugyanezen könyvkereskedés raktáron tart és előnyös árban szállít a mt. előljáróknak szükséges mindenféle nyomtatványt és irodai szereket.

Vaskapu csatorna. Az aldunai Vaskapu és az ottani zuhatagok szabályozásának egyik legjelentékenyebb része — a Vaskapu sziklaszirtjein keresztül létesítendő hajózási csatornának a legkisebb viz alatt 3 méterre való lemélyítése munkája — befejeztetett. A csatorna előállításához összesen 360131 kmtr sziklának csendes vízben illetőleg szárazban való kitérése és eltávolítása volt szükséges s ezen óriási szikla tömegből az utolsó darab a napokban távolított el. Ebből az alkalomból az aldunai Vaskapu szabályozási fővállalat — a mint értesültünk — a vaskapui munkatelepen szűkebb körű ünnepélyt rendez.

A katonatiszt civilben. A polgári ruha viselése a tetteles állományú tiszteknek, a katonai szolgálati szabályzat szerint csakis kivételes esetekben és pedig külföldi utazásnál, vadászatonál, halászatnál, versenyeknél, gyógyulás céljából fürdőhelyeken és a magas hegységekben teendő kirándulásoknál van megengedve. A közös hadügyminiszter legutóbb kibocsátott rendeletében megállapítja, hogy a mennyiben az említett alkalmakkor a polgári ruhában járó katonatiszt — tartozék az a közös hadsereg, a magyar honvédség vagy osztrák landwehr kötelékébe — a vasutakon vagy gőzhajón a tiszteket megillető utazási árkedvezményben óhajt részesülni, igazolvány, a melyhez az illető arcképe is csatoltatik, a hivatalos katonai pecséttel lesz ellátva. Különben az igazolványok, a melyeknek érvénye 5 évig tart, már márczius 1-től kezdve az ezek kiállítására jogosult parancsnokságok által fognak kibocsátatni.

Milyen lesz az április? A londoni meteorológusok szomorú dolgokat jósolnak, azt mondják ugyanis, hogy az idejé télnak még koránt sincsen vége, hanem a java még csak ezután közelebb kerül. Londonban már körülbelül másfél

évszázad óta folytatják az időjárás-észleket s ugy ezek alapján, valamint az idejéhez hasonló telekből vont következtetések alapján azt jövendölik, hogy márczius vége és április első fele meg fogja hozni az idén annyira nélkülözött telet. A londoni tudósok még a napot is megmondják, a melyen a késői tél be köszönteni; e szerint márczius 1-ike, tehát a kalendariom szerint az a nap, a melyen rendszeren a tavasz szokott beállítani, lesz az a nap, a melyen a földiek hidegtől dideregni fognak s ez a fagyos állapot el fog tartani április 13-áig. Mi részünkről nem hisszük el föltétlenül a londoni meteorológusok jövendöléseit de azért azt hisszük, hogy mégis jó lesz a téli kabátokra vigyazni.

A világ legdrágább lyukja kétséget kizárólag a kálvinista Romában, Debreczen városban van. Ezelőtt 9 évvel Zsigmody Vilmos híres mérnök terve szerint elkezdett Debreczen várososa egy ártézi kutat furatni. Zsigmody terve nem sikerült, kilencz évi folytonos munka dacára. A megátalkodott debreczeni homok Petőfi nótájával tartott s erősen dugolgatta: „száraz kut a gégem csapja“. Az erőltetett furás vége az lett, hogy 900 méter mélységben beletört a bicskájok, vagyis a furójok s azt sem tudják kiszedni. A munkával felhagytak s most Debreczen nevezetességét szaporítja egy 100,000 forintba került nagy lyuk.

A legnagyobb söröspohár. A pénzügyminiszter a belügyi és kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg a következő rendeletet bocsátotta ki: „A söröspoharak ezentul 1 liter, 0.5 liter és 0.3 liter nagyságban készítendők. A mértékjelzési vonás és a pohar széle közötti térre vonatkozólag a borospoharakra előirt határozatok kötelezők.“ — Eddig kétféle nagyságú pohár volt. A 0.5 literrel jelzett, az ugynevezett krigli és a 0.3 literrel jelzett közönséges pohár. Ezentul pedig háromféle nagyságú pohár lesz. A reform tehát nem is olyan jelentéktelen, mint a milyennek látszik. Mert ha lesznek is „a pohar széle és a mértékjelzés

közötti térre“ vonatkozó szigorú rendelkezések, vigasztalja a sörivókat az a boldogító reménység, hogy ezentul egy literes sörös poharak is lesznek. Micsoda nagy egy szép gondolat az, hogy ezentul a jámbor papucs papucshős kiemelési engedélyt kérvén este „egy pohár sülle“, ezen a jogcímen megihatik egy litert!

(Kossuth Lajos 70.) Most, midőn a magyar szabadságharc halhatatlan apostola: Kossuth Lajos sirba szállott, a különféle vállalatok nemes versenyre kelnek egymással, hogy a nemzet nagy halottjának vonásait az utókor számára megörökítsék. Ezen képek közül különösen kívánlik egy „Kossuth Lajos és az aradi vértanúk megdicsősítése“ című allegorikai kép, mely Kozics Ferenc hazánkia, hírneves müncheni akadémiai festő eredeti festménye után husz színű remek olajnyomatu kivitelben sokszorosítva lett. Ez a kép, melynek láttára imádszerű illet szállja meg a honfi kebelt, oly díszesen és oly fényesen örökíti meg allegorikus csoportozatban Kossuth Lajos és a 13 aradi vértanu halhatatlan alakjait, hogy méltó reá, miszerint azt minden magyar ember megszerezze és oltárkép gyanánt lakásának díszül megőrizze. A kép háromfél nagyságban megrendelhető minden könyv- és műkereskedésben, vagyis közvetlenül Sebők Lipót műkereskedésében Budapesten, VI., Aradi-utca 8. sz. következő áron: az I. nagyságú, melynek hossza 95, szélessége 63 centiméter, darabonként 4 frtba, — a II. nagyságú, melynek hossza 63, szélessége 43 centiméter, darabonként 2 frtba, — a III. nagyságú, melynek hossza 48, szélessége 32 centiméter, darabonként 1 forintba kerül.

Köszvény és eszűban szenvedőknek ezennel a legtagabb körökben

Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt dícsérológ ismeretessé vált *Tinct. Capsici comp.* ajánlólag legyen emlékeztetve hozva. Ezen népszerű háziser 25 óta, mint legmegbízhatóbb fájdalomcsillapító bedörzsölés ismeretes és mindnyájuk által, a kik használták igen kedveltetik, úgy hogy további különös ajánlásra nem szorul. Úvege 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 krnyi áron a legtöbb gyógyszer-tárban kapható. Azonban a „Horgony“ védjegyre ügyelendő, mert csak a vörös horgonnyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszer-tárához: Richter gyógyszer-tára „az arany oroszlánhoz“ Prágában vagy Török József gyógyszerészhez Budapesten.

Kirchner J. E. özvegyének

Verseczen saját házában

38 év óta fennálló s gyorsajtóval s más legújabb rendszerű kisebb sajttóval felszerelt

könyvnyomdája

ajánlja magát mindennemű nyomtatványok úgy mint:

ujságok, különféle művek, röpiratok,

árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,

eljegyzési kártyák, czimlapok, báli meghívók,

gyászjelentések, valamint czimkéek, árújegyek,

arany, bronz vagy különféle színű készítésére.

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett.

A felvételi iroda, mely az Andrassy-sétátár és az iskola-úteza sarkán lévő Kádits-féle házban van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hírlapokra, regényekre, divatlapokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árakon.

A XXXVIII. évfolyammal bíró első verseczi német lap, a „Werschetzer Gebirgsbote“ és „Délvidék“ szerkesztősége és kiadóhivatala számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodában is elfogadtatnak.

Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére.